

Joachim Roman Bar

Prace nad dziełem "Polscy kanoniści"

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 22/1-2, 324-325

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nonistów ukazała, jak można sądzić, współczesne tendencje rozwojowe prawa kanonicznego, eklezjalną wartość norm, zmagania się ustawodawcy z bogatym, posoborowym twórczym iurydycznym, a nade wszystko subtelną kulturę prawniczą obrad.

Ks. Zygmunt Labuda

PRACE NAD DZIEŁEM „POLSCY KANONIŚCI”

W lutym 1978 r. został przekazany do Wydawnictwa ATK w Warszawie maszynopis dzieła zbiorowego *Polscy kanoniści (wiek XIX i XX)*. Prace nad tym dziełem trwały dwa lata (od listopada 1975 r. do grudnia 1977 r.). Udało się zebrać 477 biogramów polskich kanonistów z XIX i XX wieku, napisanych przez 57 autorów. Maszynopis obejmuje 950 stron.

Uważałem, jak i wielu innych kanonistów, którzy poparli moją inicjatywę na zebraniu naukowym, odbytym w Warszawie 1975 r., że ogłoszenie drukiem chociażby krótkich biografii polskich kanonistów będzie użyteczne dla dokładniejszego poznania rozwoju nauki prawa kanonicznego w Polsce. Na razie chodzi o wiek XIX i XX, czyli o kanonistów, którzy działali w latach 1800—1976. W tym bowiem czasie nauka prawa kanonicznego w Polsce bardziej się rozwinęła, była traktowana w seminariach duchownych jako osobny przedmiot i miała znaczną liczbę wybitniejszych przedstawicieli.

Po zwięzłym wstępie, wyjaśniającym cel i metodę publikacji, są umieszczone w porządku alfabetycznym nazwisk dłuższe lub krótsze dane odnoszące się do określonego kanonisty. Każdy artykuł (hasło) przedstawia w zarysie biografię kanonisty, podkreślając jego działalność kościelno-administracyjną i naukową. Nie podaje natomiast pełnej bibliografii działalności naukowej, gdyż rozporządzamy wystarczającymi polskimi bibliografiami prawa kanonicznego. Jeżeli istnieją opracowania o danym kanoniście, zwłaszcza biograficzne, notuje się je przy końcu artykułu, nie siląc się na kompletność. W biografjach pomija się w zasadzie ocenę naukowej twórczości kanonistów, ponieważ ta jest możliwa dopiero po przeprowadzeniu szczegółowych studiów, a takie studia nie są jeszcze uskutecznione.

Biografie zmarłych kanonistów są podpisane przez autorów opracowań, biografie żyjących są bez podpisu. Zebrałem je sam, albo przy pomocy Kolegów, za co wyrażam im wdzięczność. Wszystkie nadesłane biogramy pozostały w zasadzie w formie nadanej im przez autorów, nie dążyłem do przerabiania materiałów w schematyczne formy słownika, chciałem pozostawić właściwości stylu autorów, aby uniknąć monotonii przy czytaniu w jednym czasie większej ilości biogramów. Poprawiłem tylko to, co wydawało się konieczne dla scalenia materiałów. Natomiast ujednoliciłem sposób przytaczania biblio-

grafii we wszystkich biogramach, co i tak zajęło wiele czasu. Powstało dzieło zbiorowe ze wszystkimi zaletami i wadami takich opracowań, doprowadzone do końca 1976 r.

Tylko niektóre biogramy uzupełniłem danymi zebranymi w 1977 r., jednak zasadniczą granicą dla podanych faktów z życia kanonistów i bibliografii jest rok 1976, gdyż trzeba było przyjąć konkretną granicę dla pracy zbiorowej.

Omawiane dzieło, mimo znacznej objętości, nie jest jeszcze słownikiem kanonistów polskich XIX i XX wieku. Jest to materiał, który może być rozmaicie wykorzystany i będzie służył nauce polskiej, zanim kanoniści opracują gruntowny słownik, po przeprowadzeniu dalszych wstępnych badań.

Muszę jeszcze zaznaczyć, iż tego rodzaju prace zbiorowe, jak *Polscy kanoniści*, wymagają wielu chętnych i kompetentnych współpracowników. Mimo moich zachęt i nalegań, pewna część żyjących obecnie kanonistów nie widziała potrzeby takiego dzieła i nie włączyła się do pracy, niektórzy nie znaleźli czasu na opracowanie biogramów kanonistów ze swego środowiska, a inni chętni nie mieli dostępu do źródeł tego środowiska. Mimo usilnych zabiegów nie udało mi się zebrać danych o wszystkich osobach, które powinny figurować w obecnym dziele.

Uzupełnienia i dalsze opracowania biogramów polskich kanonistów należy kierować do Redakcji czasopisma „Prawo kanoniczne”. Będzie się je publikować w dziale „Materiały do historii prawa kanonicznego w Polsce”.

Warszawa, 10 II 1978

O Joachim Roman Bar OFMConv.